

Bedrijfsnaam
De heer
adres
postcode woonplaats
land

Betreft: Context bij het beoordelen van een tweede Zembla-uitzending

Den Haag, 9 februari 2017

Geachte

Het tv-programma Zembla zal op 15 februari aanstaande opnieuw aandacht besteden aan het onderwerp rubberkorrels in kunstgras. In de tweede uitzending worden vraagtekens gezet bij de uitkomsten van het RIVM-onderzoek. Er zal naar verwachting ook aandacht zijn voor milieuaspecten.

In deze brief geven wij u enige achtergrond en duiding bij de informatie die Zembla zal brengen. Dit ter aanvulling op de publicatie BandBreed die u onlangs van ons ontving. Hiermee heeft u vooraf enige context die van belang kan zijn bij het beoordelen van een tweede Zembla-uitzending. Wij vinden het van belang dat maatschappelijke onrust zoveel mogelijk wordt voorkomen, zeker als deze ongegrond blijkt te zijn, zoals bij de vorige uitzending het geval was.

Brede consensus

De insinuaties die Zembla in de vorige uitzending deed, zijn door het RIVM ontkracht. De redactie zal echter betogen dat het onderzoek door het RIVM te veel vragen onbeantwoord laat. Inmiddels weten wij dat het RIVM met zo'n tachtig medewerkers onderzoek heeft gedaan naar de rubberkorrels in de maanden oktober, november en december. Het RIVM heeft zich bij het onderzoek naar rubbergranulaat van voertuigbanden op kunstgrasvelden laten adviseren door twee klankbordgroepen: een maatschappelijke en een wetenschappelijke klankbordgroep. De wetenschappelijke klankbordgroep bestond uit negen experts met uiteenlopende expertises. Zij hebben met hun adviezen bijgedragen aan de wetenschappelijke kwaliteit en borging van de onderzoeksresultaten. Ook zijn burgers met zorgen uitgenodigd voor groeps gesprekken, waarbij een gespreksleider van het RIVM aanwezig was.

Er is brede consensus over de conclusie van het onderzoek. Die conclusie luidt: sporten op rubberinfill van voertuigbanden is veilig. Emeritus hoogleraar en toxicoloog Gerard Mulder, erelid van de Gezondheidsraad, heeft het RIVM-rapport bestudeerd en bevestigt dit beeld: *“Het rapport beschrijft in detail de manier waarop het RIVM heel zorgvuldig tot zijn conclusie komt dat het gebruik van de velden veilig is. Inderdaad blijkt uit de verzamelde gegevens dat de te verwachten blootstelling van gebruikers van de velden aan een groot aantal stoffen in het rubber-granulaat zo laag is dat er geen reden tot zorg is. Ik deel die mening: de manier waarop naar de risico's is gekeken op grond van kennis over de toxiciteit van de verschillende stoffen is geheel verantwoord. De conclusie dat de risico's verwaarloosbaar zijn wordt transparant onderbouwd. Het RIVM concludeert de het 'veilig' is. Dat is in het normale spraakgebruik de terechte conclusie. Dat een toxicoloog er altijd kanttekeningen bij kan maken is onvermijdelijk want er valt altijd wel een aanvullende vraag te stellen: toxicologie is geen wiskunde!”*

Ander recent onderzoek

Wij willen op deze plaats herhalen dat het RIVM-onderzoek past in een reeks van vele tientallen onderzoeken in de hele wereld naar zowel de gezondheids- als milieuaspecten van rubberkorrels. De conclusies van het RIVM zijn in lijn met de uitkomsten van andere onderzoeken.

Het meest recente onderzoek is in januari 2017 gepubliceerd door het Washington State Department of Health, waarin dit instituut ingaat op de aantijgingen van de door Zembla aangehaalde voetbalcoach Amy Griffin. Zij stelt op basis van haar persoonlijke observaties dat voetballers bovengemiddeld vaak kanker krijgen door het spelen op rubberinfill van voertuigbanden. Het onderzoek in Washington concludeert dat er juist minder kankergevallen onder voetballers zijn dan verwacht zou mogen worden op basis van de incidentie van kanker onder inwoners van Washington uit dezelfde leeftijdscategorie. Deze uitkomsten zijn in lijn met uitkomsten die door kinderoncoloog professor Archie Bleyer in juni 2016 zijn gepubliceerd. Ook hij komt tot de conclusie dat kinderen geen kanker ontwikkelen onder invloed van het spelen op rubbergranulaat. Hij heeft een epidemiologische studie gedaan naar de incidentie van leukemie en myeloom in regio's waar veel kunstgrasvelden met rubberinfill te vinden zijn en ziet geen verhoogde aantallen kankergevallen. Zijn onderzoek is terug te vinden op SBRcheck.nu.

Ons eigen onderzoek

Zoals u weet heeft SGS in opdracht van RecyBEM en VACO onderzoek gedaan naar de PAK-gehalten op zo'n 950 kunstgrasvelden in Nederland. Tot nu toe is de rubberinfill van zo'n 900 velden geanalyseerd. De PAK-waarden op die velden zijn laag tot zeer laag en in lijn met de door het RIVM gemeten waarden. Per bemonsterd veld heeft de aanvrager een specifieke rapportage met betrekking tot het onderzochte veld ontvangen.

Nieuwe normen

Er is veel discussie ontstaan over de normen waaraan de rubberinfill van voertuigbanden in kunstgras moet voldoen. Er is namelijk veel on-duidelijkheid over welke norm zou moeten gelden. Dit leidt tot misverstanden en meningsverschillen. In lijn met het advies van het RIVM, staat de bandenbranche op het punt om een nieuwe, eenduidige norm voor PAKs in rubbergranulaat vast te stellen. Deze nieuwe norm voor PAKs wil Band en Milieu verplicht stellen en opleggen aan de BEM-gecertificeerde producenten van rubberinfill van gerecyclede voertuigbanden. De norm moet helderheid voor alle betrokkenen verschaffen en voorkomen dat de 'normendiscussie' blijft voortwoekeren. Aan deze norm willen wij een stringent monitorings- en controlesysteem toevoegen, zodat het rubberinfill op sportvelden qua herkomst en samenstelling voldoet aan strenge gezondheids- en milieueisen. De bandenrecyclingsbranche is in de laatste fase van overleg hierover en komt op heel korte termijn met specifieke normen voor toepassing van SBR-rubberinfill, zodat ruim voor het nieuwe vervangingsseizoen hierover voor alle partijen duidelijkheid bestaat. Daarnaast maken wij ons sterk voor een juiste aanleg van de velden en gebruik van infill-materiaal dat aan de nieuwe norm voldoet.

Geen milieurisico

In de tweede uitzending van Zembla zal naar onze informatie ook aandacht zijn voor de milieuaspecten van de rubberkorrels. Daarbij zal Zembla waarschijnlijk willen aantonen dat rubberinfill van voertuigbanden schadelijk is voor waterorganismen zoals watervlooien, door uitloging van stoffen uit het rubbergranulaat.

Uitloging zink onder de norm

Het is bekend dat in de korrels zink zit. Dit komt echter niet in schadelijke hoeveelheden in het milieu. Uitgebreide onderzoeken vanaf 2006 en aansluitende monitoring van velden tot 2013 hebben aangetoond dat er geen milieurisico's zijn als een kunstgrasveld wordt ingestrooid met rubberinfill van voertuigbanden. Meer informatie en de rapportages vindt u op www.recybem.nl/kunstgrasinfill.

Er komen dus geen stoffen in schadelijke hoeveelheden vrij in het milieu (bodem of oppervlaktewater). Ter vergelijking: in regenwater uit dak-goten zit aanmerkelijk meer zink dan aangetroffen in het drainagewater uit de velden die zijn ingestrooid met infill uit voertuigbanden. Uitgangspunt daarin is dat de velden zijn aangelegd op een onderlaag van lava en/of drainagezand. De milieuonderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van de KNVB, NOC-NSF, aannemers en de VACO en RecyBEM. Ook bij deze onderzoeken waren de ministeries van IM (voorheen VROM), VWS en het RIVM betrokken in de begeleidingscommissie.

Verspreiding van de rubberkorrels

Daarnaast zal Zembla mogelijk aankaarten dat er sprake is van verspreiding van rubbergranulaat buiten de velden. Dit heeft al enige tijd onze aandacht, omdat het belangrijk is om verspreiding van ieder type infillmateriaal buiten de velden zo veel mogelijk te voorkomen. Niet omdat er een gezondheidsrisico is, maar omdat infill bedoeld is voor gebruik op de velden en dus daar moet blijven. Bovendien is van belang voor het milieu dat we zuinig zijn op ons materiaal. Om verspreiding te voorkomen zijn er veel velden waar roosters zijn aangelegd, zodat de korrels afgeklopt kunnen worden. Ook kunnen er kantboorden rondom de velden geplaatst worden en kunnen langere uitloopmatten worden aangelegd. Wij denken daarin graag mee en zien in dat dit een belangrijk thema is waar meer aan moet gebeuren.

Rubberinfill is duurzaam

Een ander milieuaspect is tot nu toe onderbelicht gebleven. Het hergebruik van voertuigbanden als rubberinfill levert een besparing op van 1,1 kg CO₂-eq per kg. Zo levert het gebruik van EPDM in plaats van rubbergranulaat ruim 200.000 kg CO₂-eq meer aan vervuilende emissie per voetbalveld. In vergelijking wordt met de aanleg van een veld met rubbergranulaat de uitstoot CO₂ van 1,5 miljoen autokilometers vermeden ten opzichte van een veld aangelegd met EPDM. En voor het gebruik van kurk zijn per voetbalveld permanent 30 voetbalvelden aan agrarisch oppervlak nodig die niet voor voedselproductie beschikbaar zijn. De goede score van rubberinfill op het gebied van duurzaamheid en sporttechnische eigenschappen is voor aannemers, gebruikers en veldbeheerders dan ook een voorname reden om te kiezen voor rubbergranulaat.

Er is ons uiteraard veel aan gelegen dat er niet opnieuw onrust ontstaat rond de rubberkorrels, vooral omdat de vorige keer al bleek dat deze ongegrond is. Rubbergranulaat heeft uitstekende sporttechnische eigenschappen, lage beheer- en aanlegkosten, een lange levensduur en een minimale CO₂-footprint en wordt door vriend en vijand gezien als het beste infillmateriaal voor kunstgrasvelden. Rubbergranulaat van voertuigbanden is veilig voor de gezondheid en voor het milieu. Dit materiaal verdient het niet om in twijfel te worden getrokken vanwege suggestieve en onjuiste berichtgeving.

Indien u behoefte heeft aan nadere informatie, kunt u altijd contact opnemen met 070-4440632. Wij helpen u graag verder.

Met vriendelijke groet,

Kees van Oostenrijk, bestuurder van de Vereniging Band en Milieu, collectieve uitvoeringsorganisatie, namens alle fabrikanten en importeurs van autobanden, van de inzameling en recycling van autobanden in Nederland (RecyBEM B.V.) Tevens voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Rubberfabrikanten, afdeling autobanden, vertegenwoordiger van de ETRMA in Nederland.